

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
 3. 'Οδός Πατησίων ἀριθ. 3.
 Συνηρομαί ἀποστέλλονται ἀπ' εὐ-
 ρύς εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
 κοινομιμαίων, χρυσῶν κ.τ.λ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
 ΦΩΛΕΑ ΕΥΓΕΝΩΝ, μυθιστορία ρωσικὴ Ἰβάν Τουργκνιέφ. (συνέχεια).
 μετάφρ. **B. — ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ο ΝΟΘΟΣ, μετὰ εἰκόνας, (συνέχ.), μυθ. E.
 DUBREUIL, μετάφρ. Σ. T. — Η ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ, μυθιστορία A.
 Δουμά, (συνέχ.), μετάφρ. Δμλ — ΔΙ' ΕΝΑ ΣΤΡΟΒΙΛΙΟΝ, ἐκ τῶν τοῦ
 Ludovic Halévy, (τέλος) μετάφρασις Αἰσώπου.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 Προσληρωτία
 Ἐν Ἀθήναις φρ. 8 ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
 ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15.
 Ἐν Ῥωσίᾳ ρούβλια 6.

Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν συνηρομητῶν μας παρεπονέθη-
 ρδι προβαίνομεν μετὰ φειδοῦς εἰς τὴν δημοσίευσιν
 Ὀλιβιέρου τοῦ Νόθου, σπεύδομεν νὰ γνωστο-
 ῶσωμεν αὐτοῖς, ὅτι, καίτοι ἀναγνωρίζομεν τὰ
 εἰς παρὰ τῶν, οὐχ ἤττον, δυστυχῶς, ἀδυνα-
 μεν νὰ θεραπεύσωμεν τὸ κακὸν τοῦτο, καθόσον, ὡς
 αὐτοὶ παρατηροῦσι, δὲν ἀνταποκρίνονται αἱ ἐκπό-
 ρδὸς τὸ κείμενον. Διαθεβα-οῦμεν δὲ αὐτοὺς ὅτι εἰς τὸ
 κείμενον εἰκονογραφημένον μυθιστόρημα δὲν θὰ συμῆ-
 ροιοῦτον, καθόσον ἐλάβομεν πάντα τὰ κατάλληλα
 ρα.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΦΩΛΕΑ ΕΥΓΕΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΡΩΣΙΚΗ ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΝΙΕΦ

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Κ'

Τὴν ἐπιούσαν ὁ Λαβρέτσκις ἠγέρθη ἐνω-
 ρς, ἐπεσκέψατο τὸν σιτοβολῶνα καὶ ἠλευ-
 ρωσεν ἀπὸ τῆς ἀλύσου τοῦ τὸν κύνα τοῦ
 νιθοτροφείου, ἐκβαλόντα κραυγὰς τινὰς
 ῥας, ἀλλ' οὐδὲ συλλογισθέντα νὰ ἐπω-
 ληθῆ τῆς ἐλευθερίας του. Ἐπανελθὼν
 εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Θεόδωρος ἐγκατελείφθη
 εἰς ἡσυχον νάρκην, μὴ καταλιποῦσαν τοῦ-
 ὦν καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν.

— Ἰδοῦ με τέλος πάντων ἐδῶ, διελο-
 γισθῆ ἐπανελημμένος.

Ἐκάθητο, ἀκίνητος, παρὰ τὸ παράθυ-
 ρον καὶ ἐφαίνετο τείνων τὸ οὐρ εἰς τὴν πέ-
 ρε αὐτοῦ βρασιλεύουσαν γαλήνην καὶ εἰς
 τὰς πεπνιγμένους κραυγὰς, τὰς ἀπὸ τοῦ με-
 τωμένου χωρίου ἐρχομένους. Ὁξεία φωνὴ
 ἀνθορῶζει ἀσμάτιον ὀπισθεν τῶν ὑψηλῶν
 καληφῶν, ὃ δὲ βομβῶν κῶνωψ φαίνεται
 εἰς ἐπαναλαμβάνει τοῦτο. Ἡ φωνὴ σιγᾶ,
 ἀλλ' ὁ κῶνωψ ἐξάκολουθεῖ νὰ βομβῆ. Ἐν
 τῷ μέσῳ τοῦ ὀχληροῦ καὶ μονοτόνου ψι-
 φηροῦ τῶν μυιῶν ἀκούεται καὶ ἡ μέλισσα,
 ἡ ἀλέκτωρ φωνεῖ ἐν τῇ ὀδῷ προκαταμένην
 φωνήν, εἶτα δὲ κρότος ἀμαξίας ἢ αὐλειός
 εἰς θύρα τρίζουσα ἐπὶ τῶν στροφίγγων
 ρας. Φωνὴ τις διέρχεται καὶ λέγει λέξεις
 ῥας δι' ὀξείας φωνῆς.

— Ἐ! μικροῦλά μου! λέγει ὁ Ἀντώ-
 νιος πρὸς διετὲς κοράσιον ὅπερ φέρει εἰς
 τὰς ἀγκάλας του.

— Φέρε τὸ κδᾶς!, εἶπεν αὐτῆς ἡ ἰδία
 γυναικεία φωνή.

Πάντα δὲ ταῦτα ἐπηκολούθησε βαθεῖα
 σιγῇ. Οὔτε πνοὴ ἀκούεται, οὔτε ὁ ἐλάχιστος
 κρότος. Ὁ ἀνεμος οὐδὲ τὰ φύλλα κινεῖ,
 αἱ χελιδόνες διέρχονται ἀλλεπαλληλαὶ
 σιωπηραί, ἐγγίζουσαι τὴν γῆν διὰ τῶν
 πτερυγῶν των, καὶ ὅταν βλέπῃ τις ταύ-
 τας πετώσας σιγηλῶς καταλαμβάνεται
 ὑπὸ θλίψεως.

— Ἰδοῦ με τέλος πάντων ἐδῶ! διελο-
 γισθῆ αὐτῆς ὁ Λαβρέτσκις. Ἐν παντὶ
 κκιρῶ καὶ πάντοτε ὁ βίος εἶν' ἐδῶ θλιβε-
 ρός καὶ βραδύς, ὅστις δὲ ἐρχεται ἐνταῦθα
 ὀφείλει νὰ ζῆσῃ τοιοῦτοτρόπως. Ἐνταῦθα
 δὲν ὑπάρχει οὔτε ταραχὴ, οὔτε κίνησις.
 Μόνος ἐκείνου ὁ βαδίζων βραδέως τὴν ὁ-
 δὸν του ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ φθάσῃ εἰς τὸ
 τῆμα, ὅπως ὁ ζευγηλάτης ὁ χαρᾶττων
 τὴν αὐλάκα του μετὰ τὴν ὕννιν τοῦ ἀρότρου
 του. Καὶ ὅποια βῶμη, ὅποια ὑγεία ὑπάρ-
 χει ἐν τῇ ἡσυχίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀπραξίᾳ ταύ-
 τη! Ἐδῶ, ὑπὸ τὸ παράθυρον, ἡ παχεῖα
 καὶ βραχεῖα ὀνάκαυθα προβάλλει τοῦ πυ-
 κνοῦ χόρτου, ἐκεῖ ὑψηλὰ τὸ λιγυστικόν
 ἐκτείνει τὸν παχὺν καυλόν του, ὑψηλότε-
 ρον δ' ἐπὶ αἱ σταφυλαὶ αἰωροῦσι τὰς ἐρυ-
 θρὰς βότρους των. Ἀπωτέρω ἐν τοῖς ἀγροῦς
 λευκαίνουσι κυματίζουσαι ἡ σήκαλη καὶ ἡ
 βρῶμη, καὶ τὰ φύλλα ἐκτείνονται ἐπὶ τῶν
 δένδρων. Εἰς τὸν ἔρωτα μιᾶς γυναικὸς ἐ-
 θυσίασα τὰ κάλλιστα τῶν ἐτῶν μου. Λοι-
 πόν! ἄς μοι ἀποδώσῃ ἡ ἀνία τὴν λογι-
 κήν, ἄς μοι ἀποδώσῃ τὴν γαλήνην τῆς
 ψυχῆς, καὶ ἄς με μᾶθη ὅπως τοῦ λοιποῦ
 μὴ σπεύδω εἰς τὰς πράξεις μου.

Καὶ προσπαθεῖ νὰ συνειθισθῇ τὸν μονό-
 τονον τοῦτον βίον καὶ νὰ καταπιεῖ πα-
 σὰς τὰς ἐπιθυμίας του. Οὐδὲν πλέον ἀνα-
 μένει, καὶ ὅμως δὲν δύναται νὰ μὴ ἀνα-
 μένη ἀκόμη. Πικραχόθεν ἡ γαλήνη τὸν
 περικυκλοῖ. Ὁ ἥλιος κλίνει ἡσυχῶς ἐπὶ τοῦ
 κυανοῦ καὶ αἰθρίου οὐρανοῦ, τὰ νέφη κυ-
 ματίζουσι βραδέως ἐν τῷ κυανοθαφεῖ αἰ-
 θέρι· φαίνονται ὡς ἔχοντα σκοπὸν τινα
 καὶ γνωρίζοντα ποῦ μεταβαίνουσι. Τῇ
 στιγμῇ ἐκείνῃ εἰς ἄλλα τῆς γῆς σημεῖα,
 ὁ βίος κυλινδεῖ κοχλάζων τὰ ἀφρίζοντα
 καὶ θορυβώδη κύματά του, ἐν ᾧ ἐνταῦθα
 1. Εἶδος μηλίτου, ποτὸν συνηθέτατον ἐν Ῥωσίᾳ.

χύνεται σιωπηλὸς ὡσεὶ κοιμώμενον ὕδωρ.
 Καὶ ὁ Λαβρέτσκις μέχρι τῆς ἐσπέρας διέ-
 μεινε παρατηρῶν τὸν οὐτῶ πως ῥέοντα
 βίον. Αἱ θλιβεραὶ τοῦ παρελθόντος ἀνα-
 μνήσεις ἀνελύοντο ἐντὸς τῆς ψυχῆς του
 ὡς ἐαρινὴ χιών. Παραδόξως δὲ οὐδέποτε
 εἶχεν αἰσθανθῆ τοσοῦτον βαθέως ἐπὶ τὸν
 ἔρωτα τῆς γεννητείας γῆς.

ΚΑ'

Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ὁ Θεόδωρος
 Ἰβάνοβιτς ἐτακτοποίησε τὸν οἰκίσκον τῆς
 Γλαφυρᾶς Πετρόβνας. Ἡ αὐλὴ καὶ ὁ κῆ-
 πος ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τοῦ Λαβρίκη ἔ-
 φερων ἐπιπλα καλὰ, ἐκ τῆς πόλεως δέ, οἴ-
 νον, βιβλία καὶ ἐφημερίδας, ὃ δὲ σταῦλος
 ἐπληρώθη ἵππων. Ἐνὶ λόγῳ ὁ Θεόδωρος
 Ἰβάνοβιτς διηυθέτησε τέλος τὴν οἰκίαν
 του καὶ ἤρξατο βιών ὡς ἰδιοκτήτης καὶ ὡς
 μοναχός. Αἱ ἡμέραι του ἔρρου ὅμοιαι, καί-
 τοι δὲ οὐδένα ἐβλεπεν, ἐν τούτοις δὲν ἤνία.
 Ἐνησχολεῖτο περὶ ἀγρονομίας μετὰ ζέσεως
 καὶ σπουδαιότητος, κατώπτευεν ἔριππος
 τὰ περίχωρα ἢ ἀνεγίνωσκεν. Οὐχ ἤττον
 ἠρέσκετο μᾶλλον ν' ἀκούῃ τῶν διηγήσεων
 τοῦ γηραιοῦ Ἀντωνίου. Συνήθως ὁ Λα-
 βρέτσκις ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον μετὰ
 τὴν καπνοσύριγγά του καὶ μετὰ κύπελλον ψυχροῦ
 τειου. Ὁ Ἀντώνιος ἐσταυρωμένος ἔχων
 τὰς χεῖρας ὀπισθεν τῆς ῥάχews, ἴστατο
 ὄρθιος εἰς τὴν θύραν καὶ διηγεῖτο ἐκτε-
 ταμένους διηγήσεις περὶ τῶν παλαιῶν χρό-
 νων, χρόνων μυθωδῶν, καθ' οὓς ἡ βρῶμη
 καὶ ἡ σήκαλη ἐπωλοῦντο ἐντὸς μεγάλων
 σάκκων, ἀντὶ δὴ τῶν τριῶν καπηκίων ὁ
 σάκκος. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐβλέπε τις
 πανταχόθεν, καὶ πλησιέστατα μάλιστα
 τῆς πόλεως, πυκνότατα δάση καὶ ἀκαλ-
 λιεργήτους στέππας. Τώρα, ἔλεγε διὰ τε-
 θλιμμένου τόνου ὁ ὀδοηκοντοῦτης, τὰ
 πάντα ὠργωσαν καὶ ἔκοψαν. Ὁ Ἀντώνιος
 ἠρέσκετο ἐπίσης νὰ διηγητῆται διαφόρους
 λεπτομερείας περὶ τῆς παλαιᾶς αὐτοῦ κυ-
 ρίας τῆς Γλαφυρᾶς Πετρόβνας· πόσον ἦτο
 δικαία καὶ οἰκονόμος, πῶς κυρίας τις,
 νέος γείτων, ἤθελε νὰ τύχῃ τῆς εὐνοίας
 τῆς καὶ ἤρξατο πρὸς τοῦτο νὰ ἐρχεται
 συχνὰ εἰς τὴν οἰκίαν, ὥστε ἐκείνη χάριν
 αὐτοῦ ἔθετε τὸν εορτάσιμον σκοῦσόν τῆ

και την μεταξινήν κιτρίνην έσθῆτά της, αλλά πώς, έπειτα, έξωργίσθη κατά του κυρίου εκείνου γείτονός της ένεκα άπρεπούς αυτού έρωτήσεως (θα κατέχγτε, δεσποινίς, εἶπεν ούτος, περιουσίαν μεγάλην), ότι δέν τόν έδέχθη πλέον και ότι διέταξεν όπως πάντα, μέχρι και τῷ ελαχίστῳ βράκους, δοθῶσι, μετά τὸν θάνατόν της, εἰς τὸν Θεόδωρον Ἰβάνοβιτς. Πράγματι ὁ Λαβρέτσκης εὔρεν άκεραίους άπάσας τὰς ένδυμασίαις τῆς θείας του, μὴ έξαιρουμένου οὐδὲ τοῦ περιπύστου σκούφου και τῆς μεταξίνης κιτρίνης έσθῆτος. «Όσα δὲ περιέμενε νὰ εὔρη ὁ Λαβρέτσκης, ἤτοι παλαιά έγγραφα και άξιοπεριέργους έγγράφους σημειώσεις, οὐδέν εὔρεν εκτός παλαιῶ βιβλίου, έν ᾧ ὁ πάππος του, Πέτρος Ἄνδρεβιτς έγγραφε σημειώσεις τοιούτου είδους:

«Τελετὴ έν Περτρούπολει, επί τῆς εὐκαιρίας τῆς συνομολογηθείσης εἰρήνης μετά τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, υπό τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου Ἀλεξάνδρουβιτς Προροζώφσκη.»

Ἡ τοῦτο :

«Συνταγὴ φαρμάκου διὰ τὸ στήθος,» μετά τῆς παρατηρήσεως: «Ἡ συνταγὴ αὕτη έδόθη εἰς τὴν σύζυγον τοῦ στρατηγού Σολτυκῶφ Πρασκοβίαν Θεοδωρόβναν υπό τοῦ Θεοδώρου Ἀθηνσεντίεβιτς, άρχιερέως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος» πηγῆ αἰωνίου βίου.»

Εὔρισκοντο επίσης και πολιτικαί είδησεις τοιούτου είδους. «Οὐδόλω; γίνεται λόγος διὰ τὰς τίγρεις; εκείνους Γάλλους.» Παραπλεύρως δέ: «Ἀγγέλλεται έν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Μόσχας, ὁ θάνατος τοῦ κ. ταγματάρχου Μιχαήλ Πέτροβιτς Κολούτσεφ... Μὴ ἦτο ἄρα γε υἱὸς τοῦ Πέτρου Βασιλείεβιτς;»

Ὁ Λαβρέτσκης εὔρεν επίσης παλαιά τινα ἡμερολόγια και όνειροκρίτας τινάς, καθὼς και τὸ μυστικὸν σύγγραμμα τοῦ κ. Ἀμβοδιξ. Τὰ σύμβολα εἰσήγειρον έν αὐτῷ άναμνήσεις από πολλῶν έ-ων άποκεκοιμισμένας. Ἐν τῇ τραπέζῃ τῆς κοσμήσεως τῆς Γλαφυρᾶς Πετρόβνας άνεκάλυφεν έν τῷ βίθῃ σурταρίου μικρὰν δέσμην δεδεμένην διὰ μελαίνης ταινίας και έσφραγισμένην δι' ἰσπανικοῦ κηροῦ τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Ἐντὸς τῆς δέσμης ταύτης εὔρισκοντο άντιμέτωποι κεχρωματισμέναί δύο εἰκόνες, ὧν ἡ μὲν παρίστα τὸν πατέρα του κατά τὴν νεότητά του, με τὴν λείαν κόμην του κυματίζουσαν επί τοῦ μετώπου, με σκεπτικὸν ὄμμα και ἡμινεφγμένον στόμα, ἡ δὲ, έσθεσμένη σχεδόν, ὡχρὰν γυναῖκα, φοροῦσαν λευκὴν έσθῆτα και κρατοῦσαν λευκὸν ῥόδον. Ἦτο ἡ μήτηρ του. Ἡ Γλαφυρὰ Πετρόβνα οὐδέποτε συγκατετέθη νὰ κάμη τὴν εἰκόνα αὐτῆς.

— Βλέπετε, Θεόδωρε Ἰβάνοβιτς, έλεγεν ὁ Ἀντώνιος πρὸς τὸν Λαβρέτσκη, ἂν και τὴν εποχὴν εκείνην δέν ὑπηρετοῦσα άκόμη εἰς τὰ δωμάτια τοῦ αὐθέντου, έν τούτοις ἠθουῶμαι πολὺ καλὰ τὸν πρόπαππὸν σας, Ἄνδρέαν Ἀπανασίεβιτς. Ὅταν άπέθανεν, ἤμουν δεκαεπτὰ έτῶν παιδί. Μίαν φορὰν ποῦ τὸν άπήντησα εἰς τὸν κῆπον, έφρικί-ασα από τρόμον Δέν μοῦ έκαμεν έν τού-

τοις τίποτε, μ' ἠρώτησε μόνον τὸ ὄνομά μου και μ' έστειλε νὰ τοῦ φέρω ἓνα μανδύλι. Ἐκεῖνος δὲ ἦτο άρχοντάνθρωπος. Κάνένα δέν άνεγνώριζεν άνωτέρον του. Διότι εἶχε, καθὼς λαμβάνω τὴν τιμὴν τῶς εἰπω, θαυμάσιον φυλακτόν, τὸ ὁποῖον οὐ εἶχε δώση ἓνας καλόγηρος τοῦ ὄρους Ἄθω, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε: Σοὶ τὸ διδῶ ἔνεκα τῆς καλῆς καρδιάς σου. Φέρε το και μὴ φοβοῦ τὴν κρίσιν κάνενός. Εἶν' ἀλήθεια ὅμως, κύριε, ότι ἦσαν ἄλλοι καιροὶ τότε, και ὅ, τι ὁ αὐθέντης έσκέπτετο τὸ έκαμεν. Ὅτε κάνεις εὐγενῆς τοῦ άντέλεγεν, ὁ πρόπαππὸς σας τὸν εκύτταζε μόνον και τοῦ έλεγεν: Ἀδὲν εἰζεύρεις τί λέγεις». Καὶ εἶξῃ ὁ κύριος πάππος σας εἰς μικρὰ δωμάτια, εἰς σπῆτι ξύλινον. Ἄλλ' ὅταν άπέθανε και τί δέν άφήκε, τί χρήματα, τί άργυρὰ πράγματα! ὅλα τὰ ὑπόγεια ἦσαν γεμάτα. Τὶ διευθυντῆς άριστος τὸ μπουκάλι τὸ ὁποῖον σὰς ἤρσεν, ἰδικόν του ἦτο, έβαξε δὲ τὸ ρακί του. Ὁ πάππος σας, Πέτρος Ἄνδρεβιτς, εκτισε σπῆτι από πέτραν, ἀλλὰ δέν εὔναξε περιουσίαν. Ὅλα κατεστράφησαν. Ἐξῆ ὡσάν τὸν πατέρα του και δέν διεσκέδαξε διόλου, και μ' ὅλα ταῦτα δέν άφήκε τίποτε διὰ νὰ τὸν ένθυμῶνται, οὔτε ἓνα άργυροῦν κουτάλι. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ εὐγνωμονῆ κάνεις εἰς τὴν Γλαφυρὰν Πετρόβναν, διότι έφρόντισεν...

— Εἶν' ἀληθές, διέκοψεν ὁ Λαβρέτσκης, ότι τὴν έπωνόμασαν γραίαν μάγισσαν;

— Ἐπρεπε νὰ γνωρίζῃ ὅμως κάνεις εκείνους ποῦ τὴν έλεγαν ἔτσι! άπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος.

— Ἀλήθεια, κύριε, έλαθε τὸ θάρρος νὰ έρωτήσῃ ἡμέραν τινὰ ὁ γέρον, ποῦ εὔρισκεται λοιπὸν ἡ κυρία μας; Ποῦ κατοικεῖ τώρα;

— Ἐχωρίσθην από τῆς γυναίκός μου, εἶπεν ὁ Λαβρέτσκης δυσθύμως. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ μ' έρωτᾶς δι' αὐτήν.

— Ἐννοῶ, άπεκρίθη τεθλιμμένος ὁ γέρον.

Μετὰ τρεῖς εβδομάδας ὁ Λαβρέτσκης μετέβη έριππος εἰς Ὁ... εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Καλιτίν, ένθα διῆλθε τὴν έσπέραν. Ὁ Λέμ εὔρισκετο εκεί, ἤρσεν δὲ πολὺ εἰς τὸν Λαβρέτσκη. Οὗτος, χάρις εἰς τὸν πατέρα του, οὐδέν ὄργανον έκρουεν, ἀλλ' ἠγάπα μετὰ πάθους τὴν σοβαρὰν και κλασικὴν μουσικὴν. Ὁ Πάνχιν άπουσίαζε, διότι ὁ διοικητῆς τὸν εἶχεν άποστειλῆ εκτός τῆς πόλεως. Ἡ Ἐλίξια εκρουσε μόνη και μετὰ πολλῆς άκριθείας. Ὁ Λέμ ένεψυχώθη, ἠλεκτρίσθη, έλαθε κύλινδρον χάρτου και εκτύπα τὸν χρόνον. Ἡ Μαρία Δημητριάβνα ἤρξατο κατ' άρχὰς νὰ γελαῖ παρατηροῦσα τοῦτον, μεθ' ὃ μετέβη ἓνα κατακλιθῆ, διότι διέσχυριζέτο ότι ὁ Βετόβεν τὴν έπειραζέεν εἰς τὰ νεῦρά της καθ' ὑπερβολήν. Τὸ μεσονύκτιον ὁ Λαβρέτσκης ὠδήγησε τὸν Λέμ μέχρι τῆς κατοικίας αὐτοῦ, εἰς ἣν έμεινε μέχρι τῆς τρίτης πρωῆνης ὥρας. Ὁ Λέμ έγένετο ὀμιλητικώτατος, ὠρθῶθη, οἱ ὀφθαλμοὶ του έμεγαλύνθησαν και άπήστραπτον, και αὐταὶ ἔτι αὐτῆς τῆς εἰχον ὀρθῶθῃ επί τοῦ μετώπου του. Πρὸ πολλοῦ οὐδεὶς εἶχε δεῖξῃ ένδια-

φέρον πρὸς αὐτόν, ὃ δὲ Λαβρέτσκης άπεδείκνυε διὰ τῶν έρωτήσεών του εἰλικρινῆ μέριμναν. Ὁ γέρον συνεκινήθη εκ τούτου, έπέδειξε δὲ τέλος τὴν μουσικὴν του πρὸς τὸν Λαβρέτσκη, εκρουσε και έψαλε μάλιστα δι' άσθενούς πλέον φωνῆς τεμαχία τινα εκ τῶν συνθέσεών του, μεταξύ ἄλλων και ἄσματιον τοῦ Σχίλλερ, ὃπερ εἶχε μελοποιήσῃ. Ὁ Λαβρέτσκης τὸ έπήνεσε πολὺ, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ κρούσῃ ἀκόμη μέρη τινα και άναχωρῶν προσεκάλεσε τὸν μουσικὸν νὰ ὑπάγῃ ὅπως διέλθῃ ἡμέρας τινὰς μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν έξοχὴν. Ὁ Λέμ, ὠδήγησας αὐτόν μέχρι τῆς ὁδοῦ, συγκατετέθη έν τῷ ἄμα και έθλιψε θερμῶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ. Μείνας μόνος έν τῷ ὑγρῷ και διαπεραστικῷ ἀέρι δν φέρουσιν αὐτῶν τῆς αὐγῆς λάμψεις, έπέστρεψε με ἡμικεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς και με κεκυρτωμένην ῥάχιν εἰς τὸ δωμάτιόν του βραδέσι βήμασιν, ὡς ἔνοχος.

— Δέν εἶμαι εἰς τὰ καλὰ μου, έψιθύρσεν εξαπλούμενος επί σκληρᾶς και βραχείας κλίνης.

Ὅταν μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Λαβρέτσκης ἦλθε πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ έφ' ἀμάξης, ὑπεκρίθη τὸν άσθενῆ, ἀλλ' ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του και τὸν κατέπεισεν επί τέλους. Ὅ, τι μᾶλλον έπενήργησεν εἰς τὸν Λέμ εἶναι ότι ὁ Λαβρέτσκης χάριν αὐτοῦ έφερε κλειδοκῦμβalon από τῆς πόλεως. Ἀμφότεροι μετέβησαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Καλιτίν ένθα διῆλθον τὴν έσπέραν, μὴ εὐχαριστηθέντες ὅμως ὅπως πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἄτε τοῦ Πάνχιν εὔρισκομένου, λαλήσαντος δὲ πολὺ περὶ τῆς εκδρομῆς αὐτοῦ και έμπαίζαντος κωμικώτατα τοὺς διαφόρους ἰδιοκτῆτας οὗς εἶδεν. Ὁ Λαβρέτσκης έγέλα, ἀλλ' ὁ Λέμ δέν κατελίμπανε τὴν γωνίαν του, εἰσίγα και εκίνει τὰ μέλη έν σιγῇ, οἶνει ἀράχην. Ἐθεῶρε σκυθρωπὸς και κρυψίνους, τότε δὲ μόνον τὸ πρόσωπόν του αίθρίασεν ὅτε ὁ Λαβρέτσκης ἠγέροθη πρὸς άναχώρησιν. Καὶ έν τῇ ἀμάξῃ ἔτι ὁ γέρον έξηκολούθει σκεπτικὸς ὧν και έπέμενε σιγῶν. Ἄλλ' ἡ γλυκεῖα και θερμὴ ἀτμόσφαιρα, ἡ αὔρα, ἡ ὀσμὴ τοῦ χόρτου και τῶν βλαστῶν τῶν σημυδῶν, ἡ λάμψις τῆς καταστέρου νυκτός, τὸ λάκτισμα και ἡ άναπνοὴ τῶν ἵππων, άπαντα τὰ θέληγτρα τοῦ έαρος, τῆς ὁδοῦ και τῆς νυκτός, κατέλαβον τὴν ψυχὴν τοῦ άτυχοῦς Γερμανοῦ και πρῶτος οὗτος έλυσεν τὴν σιγὴν.

ΚΒ'

Ἦρξατο λαλῶν περὶ μουσικῆς, εἶτα περὶ τῆς Ἐλίξης και αὐτῆς περὶ μουσικῆς. Ὁμιλῶν περὶ τῆς Ἐλίξης, έφαινετο προφέρων τὰς λέξεις βραδύτερον. Ὁ Λαβρέτσκης διηθῆνε τὴν ὀμιλίαν περὶ τῶν έργων αὐτοῦ, σπουδάζων δὲ ἄμα και άστεινόμενος προέτεινεν αὐτῷ νὰ τῷ γράψῃ δραματίον ἓνα μελοποιήσῃ.

— Χμ... δραματίον, άπεκρίθη ὁ Λέμ. Ὅχι, αὐτὸ δέν μοὶ άρμόζει. Δέν έχω πλέον τὴν άπαιτουμένην εἰς μελοδραμα ζωηρότητα τῆς φαντασίας. Ἐχασα ἤδη τὰ

δυναμείς μου. 'Αλλ' ἂν εἰμπορῶ ἀκόμη νὰ κάμω τι, θ' ἄρκεσθῶ εἰς ἀσμάτιόν τι καὶ ἐχρειαζόμενη βεβαίως τότε ὦραϊόν ποίημα.

'Εσίγησε καὶ διέμεινε ἐπὶ μακρὸν ἀκινήτος, θεωρῶν τὸν οὐρανόν.

— Παραδείγματος χάριν, εἶπε τέλος, κἄτι τι αὐτοῦ τοῦ εἶδους: "Ὡσεὶς, ἀστέρες! ὦσεὶς, ἀγροὶ ἀστέρες!"

'Ο Λαβρέτσκις ἐστράφη ἐλαφρῶς πρὸς τοῦτον καὶ ἤρξατο νὰ τὸν παρατηρή.

— "Ὡσεὶς, ἀστέρες! ἀγροὶ ἀστέρες! ἐπανελάβεν ὁ Λέμ, διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου θεωρεῖτε τοὺς ἀθῶους καὶ τοὺς ἐνόχους... ἀλλὰ μόνον οἱ ἀγγῆρ τὴν καρδίαν ἔχοντες, ἢ κἄτι τι αὐτοῦ τοῦ εἶδους «σῶς ἐννοοῦσι» δηλαδὴ ὄχι, «σῶς ἀγαπῶσι.» Δὲν εἶμαι ἄλλως τε ποιητής. 'Αλλ' ἐπεθύμουν κἄτι τι ὅμοιον τούτου, ὑψηλὸν τι πρᾶγμα.

'Ο Λέμ ἔρριψε τὸν πῖλόν του ἐπὶ τοῦ ἰνίου του, ἐν τῷ σκότει δὲ τῆς νυκτός τὸ πρόσωπόν του ἐφαίνετο ὠχρότερον καὶ νεανικώτερον.

— Καὶ σεις ἐπίσης, ἐξηκολούθησε καταβιβάζων βαθμηδὸν τὴν φωνήν, γνωρίζετε τίς ἀγαπᾷ, τίς εἰξεύρει ν' ἀγαπᾷ, διότι εἴθε ἀγροὶ. Σεις μόνον δύνασθε νὰ παρηγορησθε.— Ὅχι, οὔτε ἔτσι πάλιν, δὲν εἶμαι ποιητής, ἐψιθύρισε, ἀλλὰ κἄτι τι αὐτοῦ τοῦ εἶδους. . .

— Λυποῦμαι διότι καὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι ποιητής, εἶπεν ὁ Λαβρέτσκις.

— Μάτκιον ὄνειροπόλημα! ἀπεκρίθη ὁ Λέμ.

Καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀμαξίου. Ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς, ὥσει ἤθελε νὰ κοιμηθῆ. Στιγμαί τινες διέρρευσε. 'Ο Λαβρέτσκις ἔτεινε τὸ οὖς ἵνα ἀκούσῃ.

— "Ὡ! ἀστέρες! ἀγροὶ ἀστέρες" ἔρω, ἐψιθύριζεν ὁ γέρω.

— Ἐρω, ἐπανελάβε καθ' ἑαυτὸν ὁ Λαβρέτσκις.

Κατέστη εἶτα ῥεμβὸς καὶ ἠσθάνετο βεβρημένην τὴν καρδίαν του. . .

— Συνέθεσε πολὺ καλὴν μουσικὴν ἐπὶ τοῦ ποιήματος τοῦ Σχίλλερ, *Φρειδελίος*, Χριστόφορε Θεοδωρόβιτς, εἶπεν ἀφηνεῖς ὑψηλοφώνως. 'Αλλ' ὅποια εἶναι ἡ σκέψις σου; 'Ο Φρειδελίνος αὐτός, ἀφ' οὗ ὁ κόμης τὸν ἔφερον εἰς τὴν σύζυγόν του, ἐγένετο εὐθὺς ἐραστής τῆς τελευταίας ταύτης;

— Σεις σκέπτεσθε αὐτὸ ἔτσι, ἀπεκρίθη ὁ Λέμ, διότι, πιθανῶς, ἢ πεῖρα. . .

'Ἐστη αἰφνιδίως καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον δι' ἔστενοχωρημένου ὕρου. 'Ο Λαβρέτσκις ἤρξατο νὰ γελά βεβιασμένως, ἀλλ' ἀπέστρεψεν ὡσαύτως τὸ πρόσωπον καὶ ἐθεώρησε καθ' ὁδόν.

Οἱ ἀστέρες ἤρχιζον ἤδη νὰ ὠχρῶσι, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐλευκταῖεν ὅταν τὸ ἀμαξίον ἔστη πρὸ τοῦ ἀναβάθρου τοῦ οἰκίσκου τῆς Βασιλιεβσκόης. 'Ο Λαβρέτσκις ὠδήγησε τὸν φιλοξενούμενον αὐτοῦ μέχρι τοῦ ὀρισθέντος αὐτῷ δωματίου, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἐκάθησε πρὸ τοῦ παραθύρου. Ἐν τῷ κήπῳ ἡ ἀπὸ τῶν ἀπηνεῖς ἐρχομένων αὐτῆς ἄσμη πρὸς τὴν αὐγὴν. 'Ο Λαβρέτσκις ἀνεμνήσθη ὅτι ἐν τῷ κήπῳ τῶν Καλιτιν ἡ ἀπὸ τῶν ἐψαλλεν ὡσαύτως,

ἀνεμνήσθη τῆς βραδείας τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Ἐλίζης κινήσεως; ὅτε διηυθύνθησαν πρὸς τὸ σκοτεινὸν παράθυρον δι' οὗ τὰ ἄσμητα εἰσῆρχοντο εἰς τὸ δωματίον. Ἡ σκέψις του ἔστη εἰς αὐτὴν καὶ ἡ καρδία του ἠσύχασεν ὀλίγον.

— Ἀγγῆ νεῆρις! ἐψιθύρισε. . . Ἀγροὶ ἀστέρες! προσέθηκε μειδιῶν.

Εἶτα μετέθη νὰ κατακλιθῆ γαλήνιος. Ἀλλὰ καὶ ὁ Λέμ ἔμεινε ἐπίσης ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τῆς κλίνης του καθήμενος καὶ ἔχων ἐπὶ τῶν γονάτων του μουσικὸν χάρτην. Ἐφαίνετο ὅτι ἄγνωστος καὶ γλυκεῖα μελωδία ἔμελλε ν' ἀναβλύσῃ τοῦ ἐγκεφάλου του. Πυρέσσων καὶ τεταραγμένος ἠσθάνετο ἤδη τὴν μεθυστικὴν ἠδύτητα τοῦ τοκετοῦ. . . Ἀλλά, φεῦ! ἐπὶ ματαίῳ ἀνέμεινε.

— Οὔτε ποιητής, οὔτε μουσικός! ἐψιθύρισε.

Καὶ ἡ κεκοπιακυῖα κεφαλὴ του ἔπεσε βαρῶς ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου.

ΚΓ'

Τὴν πρωτὴν τῆς ἐπιούσης ὁ Λαβρέτσκις καὶ ὁ φιλοξενούμενος αὐτοῦ ἔπινον τὸ τέιον ἐν τῷ κήπῳ, κάτωθεν γηραιῶς φυλῶρας.

— Διδάσκαλε, εἶπε μεταξὺ πολλῶν ὁ Λαβρέτσκις, μετ' ὀλίγον θὰ συνθέσῃς ἐπίσημον ὠδήν;

— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ποίου πράγματος;

— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου τοῦ κ. Πάνχιν καὶ τῆς δεσποινίδος Ἐλίζης. Παρετήρησε πόσον χθὲς τὴν ἐπεριποιεῖτο; Φαίνεται ὅτι ἡ ὑπόθεσις πηγαίνει καλὰ.

— Δὲν θὰ γείνη, ἀνέκραξεν ὁ Λέμ.

— Καὶ διατί;

— Διότι εἶν' ἀδύνατον. Ἄλλως τε, προσέθηκε μετ' ὀλίγον, εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τὰ πάντα εἶναι δυνατὰ, πρὸ πάντων ἐδῶ εἰς σῶς, ἐν Ῥωσίᾳ.

— Ἄς ἀφήσωμεν, ἂν θέλῃς, τὴν Ῥωσίαν κατὰ μέρος, καὶ εἰπέ μοι τί κακὸν εὐρίσκεις εἰς τὸν γάμον τοῦτον;

— Ὅλα εἶναι κακὰ, ὅλα. Ἡ δεσποινὶς Ἐλίζα εἶναι φρόνιμος καὶ σοβαρὰ νέα, ἔχει δὲ αἰσθήματα ὑψηλὰ. Αὐτὸς δὲ. . . εἶναι ἐρασιτέχνης μόνον, καὶ αὐτὴ ἡ λέξις ἐνέχει τὰ πάντα.

— Ἀλλὰ τὸν ἀγαπᾷ.

'Ο Λέμ ἠγέρθη αἰφνιδίως.

— Ὅχι, δὲν τὸν ἀγαπᾷ, εἶπε. Δῆλα δὴ ἡ καρδία τῆς εἶναι ἀγνωστὴ καὶ ἀγνωστὴ καὶ ἰδία τί σημαίνει ἡ λέξις ἔρω. Ἡ κυρία Καλιτιν τῇ λέγει ὅτι ὁ νέος εἶναι καλός. Ἐχει δὲ ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν κυρίαν Καλιτιν διότι ἂν καὶ ἦναι δέκα καὶ ἐνὲξ ἐτῶν ἐν τούτοις εἶναι παιδίον ἀκόμη. . . Προσεύχεται τὴν πρωτὴν καὶ τὴν ἐσπέρην. Ὅλα αὐτὰ καλὰ εἶναι ἀλλὰ δὲν τὸν ἀγαπᾷ. Μόνον τὸ ὦραϊον δύναται ν' ἀγαπήσῃ, αὐτὸς δὲ δὲν εἶναι ὠραῖος, δηλαδὴ ἐννοῶ ὅτι ἡ ψυχὴ του δὲν εἶναι ὠραία.

'Ο Λέμ ὠμίλει γοργῶς, μετὰ ζέσως καὶ βδελύζων μικροῖς βήμασι, μετὰ μῆκος καὶ πλάτους τῆς τραπέζης τοῦ τεῖτου. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξέβαλον ἀστραπάς.

— Φίλτατέ μοι διδάσκαλε, εἶπεν αἰ-

φνης ὁ Λαβρέτσκις, μοὶ φαίνεται ὅτι ἀγαπᾷ τὴν ἐξαδέλφην μου.

'Ο Λέμ ἔστη προαχρόνως.

— Σῶς παρακαλῶ, εἶπε διὰ τρεμοῦσης φωνῆς, μὴ μ' ἐμπαιζίτε τοιοῦτοτρόπως. Δὲν εἶμαι τρελλός. Πρὸ ἐμοῦ ὑπάρχουν τὰ σκότη τοῦ τάφου, καὶ ὄχι ῥόδιον μέλλον.

'Ο Λαβρέτσκις ᾤκτειρε τὸν γέροντα καὶ τῷ ἐζήτησε συγγνώμην Μετὰ τὸ τέιον ὁ Λέμ ἔκρουσε τὴν ὠδήν του, μεθ' ὅ, κατὰ τὴν ὦραν τοῦ γεύματος, ἤρξατο αὖθις νὰ ὀμιλῇ περὶ τῆς Ἐλίζης, κατὰ παρακίνησιν τοῦ Λαβρέτσκις, τείνοντος τὸ οὖς μετὰ καταδήλου ἐνδιαφέροντος.

— Πῶς σοὶ φαίνεται, Χριστόφορε Θεοδωρόβιτς; εἶπε τέλος, τὰ παντὰ ἐνταῦθα εἶναι τακτοποιημένα, ὁ δὲ κῆπος ἀνθεῖ. Νὰ τὴν προσκαλέσω νὰ διέλθῃ ἐδῶ μίαν ἡμέραν μετὰ τὴν μητέρα τῆς καὶ μετὰ τὴν γραίαν θεῖαν μου; Αἶ; Σοὶ ἀρέσκει αὐτό;

'Ο Λέμ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πλαγίως.

— Προσκλησάτε, ἐψιθύρισε.

— Ἀλλὰ δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ προσκαλέσω καὶ τὸν Πάνχιν.

— Ὅχι, δὲν εἶν' ἀνάγκη, ἀπεκρίθη ὁ γέρον μειδιῶν παιδικῶν σχεδὸν μειδιάμα Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Θεόδωρος Ἰβάνοβιτς μετέθη εἰς τὴν πόλιν, εἰς τὸν οἶκον τῶν Καλιτιν.

*Ἐπεται συνέχεια.

**B.

ΟΛΙΒΙΕΡΟΣ Ο ΝΟΘΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΡΝΕΣΤ ΔΟΥΒΡΕΥΙΛ

Συνέχεια: ἴδε προηγούμενον φύλλον.

"Ὅτε δ' ἐτελείωσεν ἡ προσευχὴ τῶν ὁ Μαλκράφτ εἶπε χαμηλοφώνως τῷ Ζεβάν:

— Δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμεν ἐπὶ πολὺ τὸν δυστυχῆ τοῦτον ἐδῶ μέσα. Περίμενε με ἐδῶ, Ζεβάν.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησεν ὁ ποιητής.

— Νὰ σκάψω τὸν τάφον τῆς Ζολάνδης.

— Θὰ ἔλθω νὰ σε βοηθήσω κ' ἐγώ... ἀλλὰ ποῦ θὰ τὴν θάψωμεν.

Αἰφνης ὁ Ὀλιβιέρως ὠρθώθη ὠχρὸς καὶ τρέμων.

— Ὡ! σῶς ἀκούω, φίλοι μου... σῶς ἀκούω, εἶπε διὰ φωνῆς ἠδεις καὶ ἠρέμου.

'Ο Μαλκράφτ καὶ ὁ Ζεβάν ἐθεώρησαν ἀλλήλους, ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῇ αἰφνιδίᾳ ταύτῃ μεταβολῇ.

— Ναί, ἐπανελάβεν ὁ νέος μειδιῶν μειδιάμα ἀλγεινότερον, ναι. . . σῶς ἐννοῶ! . . . ἀπορεῖτε, διότι με βλέπετε τοσοῦτον μεταβληθέντα! . . . ἀλλ' ἐνῶ σεις ἐδέεσθε. . . αὐτὴ μοὶ ὠμίλησε! . . . εἶπε νὰ ἔχω ἐλπίδα, διότι μίαν ἡμέραν θὰ ἐνωθῶμεν ἐκεῖ ἐπάνω. . . Τοῦτο μ' ἔκαμε νὰ ἠσυχῶσω. . .

'Ο ποιητῆς καὶ ὁ μοναχὸς ἀνεσκίρτησαν.

'Αλλ' οὗτος, ἐμβαθύνως εἰς τὰς σκέψεις τῶν:

— Ὅχι, φίλοι μου. . . ὄχι, τοῖς εἶπε,

δὲν ἔχασα τὸ λογικόν μου . . . Πηγαίνετε λοιπόν, ἀγαπητοί μου φίλοι, νὰ ἐτοιμάσετε τὴν κλίνην τῆς Ζολάνδης μου . . . 'Αλλ' εἶπέ μοι, Μακκράφτ...

— Φίλε μου ;...

— Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ τὴν θάψωμεν ἐδῶ, ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ κήπου, ὅπου διήλθον τὰ πρῶτα τῆς ζωῆς μου ἔτη, ὅπου μοι ὠρκίσθη αἰωνίαν ἀγάπην . . . πλησίον τῆς οἰκίας ταύτης, ὅπου ἀπέθανεν ;

— Διατί ὄχι; ἀγαπητέ μου 'Ολιβιέρε.

— 'Ω! ἰδοὺ τί με καθιστᾷ εὐτυχῆ, Μακκράφτ. Θὰ ἦτο τόσῳ δύσκολον νὰ πηγαίνω εἰς τὸ κοιμητήριον διὰ νὰ τὴν βλέπω . . . 'Εδῶ θὰ εἶνε εὐκολον...

'Ο Ζεβάν ἐπνίγετο εἰς τὰ δάκρυα.

— 'Εμπρός! εἶπεν εἰς τὸν Μακκράφτ, ἄς ὑπάγωμεν.

— Ναί . . . πηγαίνετε, φίλοι μου . . . πηγαίνετε νὰ ἐκπληρώσετε τὸ τελευταῖον καὶ ἱερὸν τοῦτο καθήκον . . . ἐγὼ περιμένω ἐδῶ. . . ὅταν τελειώσετε . . . με εἰδοποιεῖτε.

'Ο Ζεβάν καὶ ὁ Μακκράφτ διηυθύνοντο πρὸς τὴν θύραν, ὅτε ὁ 'Ολιβιέρε, ἀναγκαστικῶς αὐτούς, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ζεβάν.

'Ο Ζεβάν περιεπτύξατο αὐτὸν καὶ οἱ δύο φίλοι ἠσπασθήσαν ἀδελφικῶς.

— Πήγαίνε τώρα, εἶπεν ὁ 'Ολιβιέρε. . . πήγαίνε. 'Αλλ' εἶπέ μοι, Ζεβάν, δὲν εἶνε ἀληθές ὅτι αὐριον θὰ τὴν θάψωμεν ;

— Ναί, ἐπανελάθεν ὁ Ζεβάν.

Καὶ ὠρμησεν ἐκτὸς τοῦ δωματίου εἰς ἄκρον συγκεκινημένους.

Καθ' ὄλην τὴν ἡμέραν ὁ Ζεβάν καὶ ὁ Μακκράφτ ἐνησχολήθησαν εἰς τὸ θλιβερὸν αὐτῶν ἔργον.

'Η οἰκία ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας λοφίσκου τινός, ἐνώπιον δ' αὐτῆς ἐξετείνετο ὁ κήπος.

Οἱ δύο φίλοι ἐξέλεξαν μέρος τι σκιερὸν, ὅπως ἀνορύξωσι τὸν τάφον τῆς Ζολάνδης.

Περὶ τὴν ἐσπέραν εἶχον τελειώσει τὸ ἔργον των καὶ ἐπανῆλθον πρὸς τὸν 'Ολιβιέρε.

— 'Ετελείωσεν; ἠρώτησεν αὐτούς.

— Ναί.

Τότε ἄς προσευχηθῶμεν.

Καὶ οἱ τρεῖς φίλοι ἐγονυπέτησαν.

Οὕτω παρήλθεν ὀλόκληρος ἡ νύξ.

Μόλις δὲ ὑπέφωσεν ἡ ἡώς, ὁ Μακκράφτ ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ 'Ολιβιέρου.

'Ο νέος ἀνεσκήρτησεν.

— Εἶνε ὥρα; ἠρώτησε τὸν μοναχόν.

— Ναί, τέκνον μου.

— 'Εμπρός! . . . Μαριάννα!

'Η γοαῖα ὑπηρέτης ἐνεφανίσθη.

— 'Ετοιμάσον τὸ δυστυχῆς αὐτὸ πτώμα, Μαριάννα . . . Ὑπάρχουσιν ἀρκετὰ ἄνθη εἰς τὸν κήπον, Ζεβάν ;

— Βεβχιότατα.

— Τότε ἔλθετε νὰ συλλέξωμεν τὸν νυμφικόν της στέφανον . . .

Οἱ τρεῖς φίλοι ἐξήλθον τοῦ δωματίου.

Μετὰ τινα δὲ λεπτὰ σωρὸς ἀνθέων ἠγεύρετο ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ χαίνοντος τάφου.

Εἶτα δὲ ὁ 'Ολιβιέρε ἀνῆλθεν εἰς τὸ δωματίον τῆς θανούσης, ἐναπέθηκε μακρὸν

φίλημα ἐπὶ τῶν πεπηγῶτων χειλέων τῆς Ζολάνδης, ἔλαβε τὸν νεκρὸν αὐτῆς εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Μακκράφτ καὶ τοῦ Ζεβάν, μετέφερον αὐτὸν εἰς τὸν κήπον.

'Ο μοναχὸς ἤρξατο ἀναγινώσκων τὰς ἐπικηδεῖους εὐχάς.

Μετὰ τὸ πέρας αὐτῶν, ὁ 'Ολιβιέρε ἠσθάνθη ἀπερίγραπτον φρικίασιν.

— Θάρρος, ἀδελφέ μου, θάρρος! ἐπιθύρσειν εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ ὁ Ζεβάν.

'Ο μοναχὸς ἔρριψε τρεῖς χοῦν ἐπὶ τοῦ σοροῦ τῆς Ζολάνδης, κατατεθειμένου ἤδη ἐντὸς τοῦ τάφου, προφέρων τὸ: «Γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσει», ἐνῶ ὁ 'Ολιβιέρε συγκεκινημένος μέχρι δακρύων καὶ τρέμων, ἀπέτεινε αὐτῇ τὸ ὑστατον χεῖρε.

— Κοιμοῦ, Ζολάνδη μου, κοιμοῦ ἐν εἰρήνῃ, ἐν κόλποις Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ! . . . Ταύτην τὴν νύκτα ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ σου ὄρκον φοβερὸν καὶ θὰ τηρήσω αὐτόν . . .

— Ἀγαπαίου ἐν εἰρήνῃ! εἶπεν ὁ μοναχός.

— Ἀμήν! ἀπήντησαν οἱ φίλοι.

Μετ' ὀλίγον τὰ πάντα ἦσαν τετελεσμένα.

'Ο Μακκράφτ καὶ ὁ Ζεβάν μετέφερον εἰς τὴν οἰκίαν τὸν 'Ολιβιέρε σχεδὸν ἀναίσθητον.

Καθ' ὄλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ 'Ολιβιέρε δὲν ἐπρόφερον οὐδὲ λέξιν.

Πρὸς τὸ ἐσπέραν ὁ Μακκράφτ εἶπεν αὐτῷ:

— Ἀνάγκη, φίλε μου, νὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν μονήν.

— Πῶς; μ' ἐγκαταλείπεις, Μακκράφτ;

— Μεθαύριον θὰ ἐπιστρέψω. Οἱ νόμοι μας εἶνε πολὺ αὐστηροὶ καὶ ὅσῳ καλὸς καὶ ἂν ἦνε ὁ ἡγούμενος, πιθανόν . . .

— Ὑπαγε, φίλε μου, ἀλλὰ μὴ λείψης νὰ ἐπανεέλθης μεθαύριον . . . Ἐχω νὰ σοι ὁμιλήσω.

— Ἐχε πεποιθήσιν εἰς τὸν λόγον μου, 'Ολιβιέρε.

Καί, ἀφοῦ ἔθλιψε τρυφερῶς τὰς χεῖρας τῶν δύο νέων, ὁ Μακκράφτ ἀνεχώρησε κατηφῆς καὶ περίλυπος.

Μετὰ δύο ὥρας ἔκρουε τὴν θύραν τοῦ Αὐδουίνου, ὅστις ἔτρεξε μόνος ν' ἀνοίξῃ αὐτήν.

— Καλέ, εἰς τέττιαν ὥραν τῆς νυκτὸς περπατεῖς ἀκόμη, ἀδελφέ μου; ἀνέκραξεν ὁ ἐνάρετος κάπηλος.

— Ναί . . . ἀδελφέ μου.

— Θεέ μου! πῶς εἶσαι ἔτσι ὠχρός;

— Καλὰ τώρα! . . . εἶπεν ἀποτόμως ὁ Μακκράφτ . . . Σοῦ ἔφερα τὰ ἐνδύματά σου, ὅπως εἶχον συμφωνίαν.

— Ἐ! . . . εὐχαριστήθης, πανοσιώτατε;

— Ἀλλοίμονον! εἶπε στενάξας ὁ μοναχός, ὁ Θεὸς δὲν ἠθέλησε . . .

— Λυποῦμαι πολὺ, ἀδελφέ μου . . .

— Τώρα, τέκνον μου, ὀδήγησέ με εἰς τὸ δωματίόν μου διὰ νὰ εἰμπορέσω ν' ἀναπαυθῶ ὀλίγας ὥρας πρὶν ἐπιστρέψω εἰς τὸ κελλίον μου . . . διότι εἶμαι κατακουρασμένος.

Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην τοῦ μοναχοῦ

ὁ Αὐδουίνος ἔμεινε ἀκίνητος, θεωρῶν αὐτὸν τεταραγμένους.

— Λοιπόν, ἐπανελάθεν ὁ Μακκράφτ, δὲν ἤκουσες; Ἡ πρέπει νὰ ζητήσω ἀλλοῦ κατοικίαν;

'Ο ξενοδόχος ἐσκήρτησεν.

— 'Ο Θεὸς φυλάξοι! ἀδελφέ μου, εἶπε συγκεκινημένος. Ἀλλὰ . . .

— Ἀλλὰ;

— Ἐρεῖς, ὅτι εἶμαι πολὺ ποικητικὸς . . .

— Λοιπόν;

— Εἶνε ἐδῶ μέσα . . . εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου . . . αὐτὴν τὴν στιγμήν . . . ἕνας πτωχὸς ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος εἶνε, νομίζω, εἰς τὰ τελευταῖα καὶ ὁ ὅποιος πρὸ ὀλίγου ἐζήτησε πνευματικόν . . .

— Καὶ θέλεις νὰ ὑπάγω ἐγὼ, δὲν εἶνε ἀληθές;

— 'Ω! ἄγχε ἄνθρωπε! ἀνέκραξεν ὁ ξενοδόχος πάντοτε συγκεκινημένος, πῶς ζῆρεις νὰ διαβάξῃς εἰς τὰ βάθη τῆς καρδιάς!

— Ποῦ εἶνε αὐτὸς ὁ δυστυχῆς;

— Ἐκεῖ ἐξω . . . εἰς τὴν αὐλήν . . . ὑποκάτω εἰς ἕνα παράπηγμα ξύλινον . . .

'Ο Μακκράφτ παρετήρησε μετὰ βλέμματος ἐπιληκτικῶ καὶ αὐστηροῦ τὸν Αὐδουίνου, ὅστις πάραυτα ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς ἐρυθρίασας.

— Ἐκεῖ κάτω, εἶπες; . . . εἰς ἐκεῖνο τὸ παράπηγμα; . . . ἕνα ἀσθενῆ; . . . ἕνα ψυχορραγοῦντα ἴσως; . . . Ἄ! κύρ Αὐδουίνε, ἰδοὺ μία ἀξιοκατάκριτος πράξις . . . ἡ ὁποία δὲν θὰ σβυσθῇ ποτὲ ἀπὸ τὰ βιβλία Ἐκείνου ἐκεῖ ὑψηλά! . . .

— Ἀλλὰ, ἐπιθύρσειν ὁ ἀτυχῆς κάπηλος, δὲν ἤμουν ἐδῶ ὅταν . . .

— Καλὰ, καλὰ . . . Ὀδήγησέ με πλησίον αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

'Ο Καπελοῦζος, κατειλημμένος ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, ἔκειτο στενάξων γοερῶς ἐπὶ τινος ἐλεεινῆς ἐξ ἀχύρου στρωμνῆς.

Μόλις ἰδὼν τὸν Μακκράφτ, ὅστις ἔφερον εἰς ἐτι τὰ ἐνδύματα τοῦ Αὐδουίνου, ὁ δῆμιος ἠγέρθη μετ' ἀγωνίας.

— Ἐζήτησα πνευματικόν καὶ ὄχι στρατιώτην, εἶπε πρὸς τὸν Αὐδουίνου διὰ φωνῆς τρεμούσης.

— Ἀλλὰ . . . εἶνε ὁποῦ . . . ὁ κύριος οὗτος . . . εἶνε τὸ ἴδιον, ἐπιθύρσειν ὁ Αὐδουίνου τεταραγμένους.

'Ο Μακκράφτ ἐξηκόντισεν ἀγριον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ξενοδόχου, ὅστις πάραυτα ἔσπευσε ν' ἀποσυρθῇ, γνωρίζων ἐκ πείρας τὴν ἀξίαν τῶν βλεμμάτων τοῦ ἀρχαίου ἀρχηγοῦ του καὶ μαντεύων κάλλιστα τοὺς διαλογισμούς του.

'Ἐπεται συνέχεια.

Σ. Τ.

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΜΟΝΣΟΡΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΛΑΕΣΑΝΑΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.

— Ἐκατὸν ἀγγόναι δι' ἑκατὸν Ἄνδραγούς! προσέθετο ὁ βασιλεὺς.

'Ο Σχικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ μένη ἄφωνος ἐν τῇ καθολικῇ κνίᾳ, ἀλλὰ, ξιφουλκῆσας

μετά κωμικῆς σοβαρότητος καὶ ποιῶν ἐλιγμούς δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ, ἔτυπτε τοὺς εὐνοούμενους καὶ τοὺς τοίχους, ἐπαναλαμβάνων μὲ βλέμμα ἄγριον:

— ὦ! μανία, ἄδης, κόλασις, θάνατος εἰς τοὺς Ἀνδραγαυούς.

Ἡ κραυγὴ: θάνατος εἰς τοὺς Ἀνδραγαυούς! ἠκούσθη ὑφ' ἀπάσης τῆς πόλεως, ὡς ἡ κραυγὴ τῶν ἰσραηλιτῶν μητέρων ἠκούσθη εἰς ὅλην τὴν χώραν Ραμαῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ὁ Ἑρρίκος ἐγένετο ἄφαντος.

Εἶχεν ἐνθυμηθῆ τὴν μητέρα του, διολισθήσας δ' ἐκτός τοῦ κοιτῶνος, χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξιν, μετέβη εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἀπὸ τινος χρόνου παρημελημένης ὀλίγον Αἰκατερίνης, ἣτις, ἐν προσπεποιημένῃ αὐταπαρνήσει, προσεδόκα, μετὰ φλωρεντινῆς ὀξυδερκείας, τὴν καταλλήλου εὐκαιρίαν, ὅπως ἴδῃ ἐπικρατοῦσαν τὴν πολιτικὴν τῆς.

Ὅτε ὁ Ἑρρίκος εἰσῆλθεν εἰς τὸν θαλάμον τῆς, ἡ βασιλομήτωρ ἔκειτο ἡμιεξηπλωμένη καὶ σκεπτικὴ ἐπὶ μεγάλου ἀνακλιντροῦ, ὁμοιάζουσα μᾶλλον πρὸς κήρινον ἀγαλμα τῆς σκέψεως ἢ πρὸς σκεπτόμενον ζῶν πρόσωπον.

Εἰς τὸ ἀκουσμα ὅμως τῆς εἰδήσεως τῆς ἀποδράσεως τοῦ Φραγκίσκου, τὴν ὁποίαν ὁ Ἑρρίκος, παραφερόμενος ὑπὸ τῆς ὀργῆς καὶ τοῦ μίσους, ἀνεκοίνωσεν ἀνευ περιστροφῶν, τὸ ἀγαλμα αἰφνης ἐφάνη λαμβάνον ζῶν, εἰ καὶ περιωρίσθη ν' ἀναγγεῖλη τὴν ἀρπύνην του, βυθισθὲν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ ἀνακλιντρον καὶ κινήσας τὴν κεφαλὴν, χωρὶς νὰ προσφέρῃ λέξιν.

— Αἱ! μητέρα μου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, δὲν φρονάζετε!

— Διατί, τέκνον μου; ἠρώτησεν ἡ Αἰκατερίνη.

— Πῶς! ἡ ἀπόδρασις τοῦ υἱοῦ σας δὲν φνίσκεται πρὸς ὑμᾶς ἐγκληματικὴ, ἀπειλητικὴ, ἀξία πάσης τιμωρίας;

— Ἀγαπητόν μοι τέκνον, ἡ ἐλευθερία ἀξίζει ἐν στέμμα, ἐνθυμήθητε δ' ὅτι καὶ εἰς ὑμᾶς συνεβούλευσα νὰ φύγετε, ὅτε ἡδύνασθε νὰ λάβητε τὸ στέμμα.

— Μητέρα μου, μὲ προσβάλλουσιν.

Ἡ Αἰκατερίνη ὑψωσε τοὺς ὤμους.

— Μητέρα μου, μὲ ἀψηφοῦσιν.

— Ὅχι, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνη, σῶζονται καὶ οὐδὲν πλέον.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἰδοὺ πῶς λαμβάνετε τὸ μέρος μου!

— Τί ἐννοεῖτε, υἱέ μου;

— Ἐννοῶ, ὅτι μετὰ τῆς ἡλικίας τὰ αἰσθήματα ἀμβλύνονται, ἐννοῶ.

Διέκοψε τὴν φράσιν του.

— Τί ἐννοεῖτε; ἐπανελάβεν ἡ Αἰκατερίνη μετὰ τῆς συνήθους αὐτῆ γαλήνης.

— Ἐννοῶ, ὅτι δὲν μ' ἀγαπᾶτε πλέον ὡς ἄλλοτε.

— Πλανᾶσθε, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνη μετ' αὐξήσεως ψυχρότητος. Εἴσατε ὁ προσφιλὴς υἱός μου, Ἑρρίκε, ἀλλ' ἐπίσης ἐκεῖνος, καθ' ὅν παραπονείσθε, εἶναι υἱός μου.

— Αἱ! ἄς παύσῃ ἡ μητρικὴ ἠθικὴ, κυρία, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος ἐξαλλος· γινώσκωμεν πόσον ἀξίζει.

— Αἱ! ὀφείλετε νὰ το γνωρίζετε κάλ-

λιον παντός ἐτέρου, τέκνον μου, διότι ὡς πρὸς ὑμᾶς, ἡ ἠθικὴ μου ὑπῆρξε πάντοτε ἄδυναμία.

— Ἐπειδὴ δὲ διατελεῖτε εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς μετανοίας, μετανοεῖτε.

— Τὸ ἠσθάνομαι, ὅτι θὰ ἠρχόμεθα εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον, τέκνον μου, εἶπεν ἡ Αἰκατερίνη. Ἐνεκα τούτου, ἐτήρουν σιγὴν.

— Ὑγειαινείτε, κυρία, ὑγειαινείτε, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος· ἀφοῦ οὐδ' αὐτὴ ἡ μήτηρ μου αἰσθάνεται πλέον συμπάθειαν πρὸς με, θὰ εὐρῶ συμβούλους, ἱκανοὺς νὰ ὑποβηθῶσι τὴν ἀγανάκτησίν μου καὶ νὰ μὲ φωτίσωσιν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ.

— Ὑπάγετε, υἱέ μου, εἶπεν ἡσυχῶς ἡ Φλωρεντινὴ, εἶθε δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ νὰ ἐμπνεύσῃ τοὺς συμβούλους σας, διότι θὰ λάβωσι μεγίστην αὐτοῦ ἀνάγκην, ὅπως σὰς ἀπαλλάξωσι τῆς ἀμηχάνου θέσεως.

Ἀφῆκε δ' αὐτὸν ν' ἀπέλθῃ, χωρὶς νὰ κινήσῃ ἢ νὰ προσφέρῃ λέξιν, ὅπως τὸν κρατήσῃ.

— Ὑγειαινείτε, κυρία, ἐπανελάβεν ὁ Ἑρρίκος.

Πλὴν ἔστη πλησίον τῆς θύρας.

— Ἑρρίκε, ὑγειαινείτε, εἶπεν ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ μὴν μόνην λέξιν θὰ προσθέσω, ὅχι ὡς ἀξιοῦσα νὰ σας συμβουλευσω, τέκνον μου· ἤξεύρω, ὅτι δὲν ἔχετε ἀνάγκην ἐμοῦ, ἀλλὰ παρακαλέσατε τοὺς συμβούλους σας νὰ σκεφθῶσιν ὠρμῶς πρὶν ἢ ἐκφέρωσι γνώμην καὶ νὰ σκεφθῶσιν ὠρμώτερον πρὶν ἢ προβῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

— ὦ! ναί, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἐπωφελούμενος τῆς εὐκαιρίας, ὅπως μὴ ἀπέλθῃ, καὶ περιστάσεις εἶναι δυσχερεῖς· δὲν ἔχει οὕτω, κυρία;

— Σοβαραί, εἶπε βραδέως καὶ ὑψώσασα τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανόν ἡ Αἰκατερίνη, σοβαρώταται, Ἑρρίκε.

Ὁ βασιλεὺς, ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν φρίκην, τὴν ὁποίαν ἐνόμισεν, ὅτι ἀνέγνωσεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς μητρὸς του, ἐπέστρεψε πλησίον αὐτῆς.

— Τίνες ἀπήγαγον αὐτόν; ἔχετε τινα ὑπόνοιαν, μητέρα μου;

Ἡ Αἰκατερίνη δὲν ἀπεκρίθη.

— Ἐγώ, προσέθετο ὁ Ἑρρίκος, φρονῶ, ὅτι εἶναι οἱ Ἀνδραγαυοί.

Ἡ Αἰκατερίνη ἐμειδίασε μετὰ τῆς πονηρίας ἐκείνης, ἣτις κατεδείκνυε τὸ ἀγρυπνον εἰς τὸ νὰ συγχέῃ τοὺς ἄλλους ἀνώτερον πνεῦμά τῆς.

— Οἱ Ἀνδραγαυοί; εἶπεν.

— Ὑμεῖς δὲν το πιστεύετε, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἀλλ' ὅμως ὁλος ὁ κόσμος τὸ πιστεύει.

Ἡ Αἰκατερίνη ὑψωσε τοὺς ὤμους.

— Ἄς το πιστεύωσιν οἱ ἄλλοι, τέκνον μου, εἶπεν, ἀλλ' ὑμεῖς! . . .

— Τί λοιπόν, κυρία; . . . Τί ἐννοεῖτε; ἐξηγήθητε, σὰς ἰκετεύω.

— Πρὸς τί νὰ ἐξηγηθῶ;

— Ἴνα μὲ διαφωτίσητε.

— Νὰ σας διαφωτίσω! Αἱ, Ἑρρίκε, δὲν εἶμαι ἡ γραῖα καὶ παραληροῦσα γυνὴ·

ἅπαντα ἡ ἐπιρροή μου συνίσταται εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ τὰς προσευχάς μου.

— Ὅχι, ὀμιλήσατε, μητέρα μου. ὦ! εἴσατε ἀκόμη καὶ θὰ εἴσατε πάντοτε ἡ ψυχὴ πάντων ἡμῶν ὀμιλήσατε.

— Εἶνε περιττόν ἐγὼ ἐμφοροῦμαι ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ τὸ πνεῦμα τῶν γερόντων κατέχεται ὑπὸ μόνης τῆς δυσπιστίας. Ἡ γραῖα Αἰκατερίνη, εἰς τὴν ἡλικίαν τῆς, νὰ δώσῃ συμβουλὴν, ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ ποιᾶν τινα ἀξίαν! αἱ, τέκνον μου, εἶναι ἀδύνατον.

— Ἐστῶ, μητέρα μου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἀρνηθῆτέ μοι τὴν συνδρομὴν σας, στερήσατέ με τῆς βυθηείας σας. Πλὴν, ἐντός μιᾶς ὥρας, εἴτε εἶναι τοιαύτη, εἴτε μὴ ἡ γνώμη ὑμῶν, θέλω διατάξῃ νὰ ἀπαγγωνίσωσι πάντας τοὺς Ἀνδραγαυούς, οἵτινες εὐρίσκονται εἰς τοὺς Παρισίους.

— Θὰ διατάξῃτε ν' ἀπαγγωνίσωσι πάντας τοὺς Ἀνδραγαυούς! ἀνέκραξεν ἡ Αἰκατερίνη μετὰ τῆς ἐκπλήξεως, τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται τὰ ἀνώτερα πνεύματα, ὅσκις ἀκούουσι μεγάλην ἀνοησίαν.

— Ναί, ναί, ν' ἀπαγγωνίσωσι, νὰ σφάξωσι, νὰ φονεύωσι, νὰ καύσωσι ταύτην τὴν στιγμήν, οἱ φίλοι μου διατρέχουσι τὴν πόλιν, ὅπως σπάσωσι τὰ κόκκαλα αὐτῶν τῶν κατηραμένων, τῶν ληστῶν, τῶν ἀνταρτῶν! . . .

— Ἄς προσέξωσι, δυστυχῆ, ἀνεφώνησεν ἡ Αἰκατερίνη, παραφερομένη ὑπὸ τῆς σοβαρότητος τῶν περιστάσεων, διότι θ' ἀπολέσωσιν οὐ μόνον ἑαυτούς, ὅπερ οὐδὲν θὰ ἐσῆμαινε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτόν.

— Πῶς τοῦτο;

— Τυφλέ! ἐπιθύρῃσεν ἡ Αἰκατερίνη· λοιπόν, οἱ βασιλεῖς θὰ ἔχωσι πάντοτε ὀφθαλμούς, ἵνα μὴ βλέπωσιν;

— Οἱ βασιλεῖς δὲν εἶναι βασιλεῖς, εἰμὴ ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ ἐκδικῶνται τὰς κατ' αὐτῶν προσβολάς, διότι ἡ ἐκδίκησις των εἶναι δικαιοσύνη· ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου ἰδίως, ἅπαν τὸ βασιλείον μου θέλει ἐγερθῆ πρὸς ὑπεράσπισίν μου, ἀπεκρίθη ὁ Ἑρρίκος.

— Παράφρων, ἀνόητε, παιδίον, ὑπετραύλισεν ἡ Φλωρεντινὴ

— Διατί καὶ πῶς;

— Φρονεῖτε, ὅτι θέλουσι σφαγῆ καὶ κατ' ἄνδρες ὅποιοι ὁ Βουσού, ὁ Ἀντραγκέ, ὁ Λιβαρότος, ὁ Ριβειράκ, χωρὶς νὰ ρεῦσῃ ποταμῆδὸν τὸ αἶμα;

— Τί σημάζει! ἀρκεῖ νὰ τους σφάξωσι.

— Ναί, ἀναμφιβόλως, ἐάν τους σφάξωσι· δεῖξατέ μοι αὐτοὺς νεκρούς, καί, μὰ τὴν Παναγίαν, θέλω σὰς εἶπει, ὅτι ἐπράξατε καλῶς. Πλὴν δὲν θὰ τους σφάξωσιν, ἀλλὰ θὰ προκαλέσωσιν ἀνταρσίαν καὶ θὰ θέσωσιν εἰς χεῖρας αὐτῶν γυμνὸν τὸ ξίφος, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε θὰ ἔσυρον ὑπὲρ κυρίου ὁποῖος ὁ Φραγκίσκος· νῦν ὅμως θὰ ξιφουλκῶσιν, ὅπως ἀμυνθῶσιν ὑπὲρ τῆς ζωῆς των, καὶ τὸ βασιλείον σας δὲν θὰ ἐγερθῆ ὑπὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ καθ' ἡμῶν.

— Ἐάν ὅμως δὲν ἐκδικηθῶ, δεικνύω φόβον καὶ ὑποχωρῶ, ἀνέκραξεν ὁ Ἑρρίκος.

— Εἰπέ τις ποτέ, ὅτι ἐφοβήθη; εἶπεν ἡ Αἰκατερίνη, συνορρωθεῖσα.

— Οὐχ ἦττον, ἐάν ἦναι οἱ Ἀνδεγαυοί, εἶναι ἀξιοί τιμωρίας, μῆτέρο μου.

— Ναί, ἐάν ἦσαν, ἀλλὰ δὲν εἶναι.

— Τίνες λοιπόν εἶναι, ἐάν μὴ οἱ φίλοι τοῦ ἀδελφοῦ μου;

— Δὲν εἶναι οἱ φίλοι τοῦ ἀδελφοῦ σας, διότι δὲν ἔχει φίλους.

— Ἄλλὰ τίνες εἶναι;

— Οἱ ἐχθροὶ ἢ μᾶλλον ὁ ἐχθρὸς ὑμῶν.

— Ὅποιος ἐχθρὸς;

— Αἱ! τέκνον μου, ἤξεύρετε κελῶς, ὅτι ἓνα μόνον ἐχθρὸν ἔχετε, ὡς ὁ ὑμέτερος ἀδελφὸς Κάρολος ἓνα μόνον εἶχε καὶ ὡς ἐγὼ ἓνα μόνον ἔχω, τὸν αὐτὸν πάντοτε, ἀδιαλείπτως.

— Τὸν Ἑρρίκον τῆς Ναβάρρας ἐννοεῖτε;

— Αἱ! ναί, τὸν Ἑρρίκον τῆς Ναβάρρας.

— Δὲν εἶναι εἰς τοὺς Παρισίους;

— Ἡξεύρετε ἐάν ἦναι ἢ ὄχι εἰς τοὺς Παρισίους; τί ἤξεύρετε; ἔχετε ὧτα καὶ ὀφθαλμούς; ἔχετε περὶ ὑμᾶς ἀνδρας, βλέποντας καὶ ἀκούοντας; ὄχι! ὄλοι εἴσθε κωφοὶ καὶ τυφλοὶ.

— Ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας! ἐπανελάθεν ὁ Ἑρρίκος.

— Τέκνον μου, εἰς πᾶσαν δυσαρέσκειάν σας, εἰς πᾶν ἀτύχημα εἰς πᾶσαν συμφορὰν, τῆς ὁποίας ὁ ἐργάτης εἶναι ὑμῖν ἀγνωστος, μὴ ἐρευνᾶτε, μὴ δισταζήτε, διότι εἶναι περιττόν, ἀλλ' ἀνακράζετε: ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας καὶ ἐστὶ βέβηχος, ὅτι θὰ λέγητε τὴν ἀλήθειαν... Κτυπᾶτε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐστὶ ἀσφαλῆς, ὅτι κτυπᾶτε δικαίως... ὦ! αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος!... αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος εἶναι τὸ ξίφος, τὸ ὅποιον ὁ Θεὸς ἐπεκρέμασεν ἐπὶ τοῦ οἴκου τῶν Βαλοσ.

— Φρονεῖτε, λοιπόν, ὅτι δέον ν' ἀνακαλέσω τὴν διαταγὴν μου ὡς πρὸς τοὺς Ἀνδεγαυοὺς;

— Πικραχρῆμα, ἀνεφώνησεν ἡ Αἰκατερίνη, χωρὶς ν' ἀπολέσητε ἐν λεπτόν, ἐν δευτερόλεπτον.

Ἀκθούσα δὲ τὸν υἱὸν τῆς ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ὤθησεν αὐτὸν ἐκτὸς τῆς θύρας μετ' ἀπιστεύτου δυνάμεως καὶ ἐνεργείας.

Ὁ Ἑρρίκος ὤρμησεν ἐκτὸς τοῦ Λούθρου, προσπαθῶν νὰ συναθροίσῃ τοὺς φίλους του, πλὴν δὲν εὐ.εν εἰμὴ τὸν Σχικῶ, καθήμενον ἐπὶ λίθου καὶ σχεδιάζοντα γεωγραφικὰ σχήματα ἐπὶ τῆς ἀμμου.

ΝΘ'

Πῶς ἡ βασιλομήτωρ καὶ ὁ Σχικῶ εὐρέθησαν ὁμόγνωμοι καὶ πῶς ὁ βασιλεὺς συνεφώνησε μετ' αὐτῶν.

Ὁ Ἑρρίκος ἐβεβαιώθη, ὅτι ἦτο τῶ ὄντι ὁ Γασκόνος, ὅστις, οὐχ ἦττον προσεκτικὸς τοῦ Ἀρχιμήδου, ἐρρίκοντο ἔχων ἀπόφασιν νὰ μὴ στρέψῃ τὸ πρόσωπόν του, ἐάν ἔτι οἱ Παρισίιοι ἐκυριεύοντο ἐξ ἐφόδου.

— Ἄ! ἀθλίε, ἀνέκραξε βροντωδῶς ὁ Ἑρρίκος, οὕτως ὑπερασπίζεσαι τὸν βασιλέα σου;

— Τὸν ὑπερασπίζω κατ' ἰδίον μου τρόπον, τὸν ὅποιον θεωρῶ ἀριστον.

— Ἄριστον! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς, ἀριστον, ὀκνηρῆ.

— Τὸ ὑποστηρίζω καὶ το ἀποδεικνύω.

— Εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω τὴν ἀποδείξιν.

— Εἶναι εὐκολόν· κατὰ πρῶτον, ἐπράξαμεν μεγάλην ἀνοησίαν, βρασιλεῦ μου, ὑπέμετρον ἀνοησίαν.

— Πῶς;

— Πράττοντες ὅ,τι ἐπράξαμεν. Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ Σχικῶ, οἱ φίλοι σου, διατρέχοντες τὴν πόλιν καὶ κραυγάζοντες θάνατος εἰς τοὺς Ἀνδεγαυοὺς, ἐνῶ ἐγὼ, σκερθεὶς ὠριμότερον, δὲν πείθομαι ὅτι οἱ Ἀνδεγαυοὶ εἶναι ἔνοχοι, οἱ φίλοι σου, λέγω, κραυγάζοντες θάνατος εἰς τοὺς Ἀνδεγαυοὺς, προκαλοῦσιν ἀφελέστατα τὸν ἐμφύλιον πόλεμον, τὸν ὅποιον οἱ κύριοι Γκιζη δὲν κατώρθωσαν καὶ τοῦ ὁποίου ἔχουσι μεγίστην ἀνάγκην· βλέπεις δ' ὅτι μέχρι ταύτης τῆς στιγμῆς ἢ οἱ φίλοι σου ἀπέθανον, τὸ ὅποιον δὲν θὰ με δυσηρέσσει, τὸ ὁμολογῶ, μόνον ὅτι θὰ σ' ἐλύπει, ἢ ἀπεδιώξω τῆς πόλεως τοὺς Ἀνδεγαυοὺς, τὸ ὅποιον θὰ σε δυσηρέσσει μεγάλως, ἐνῶ θὰ ὑπερηυχαρίστηαι τὸν φίλτατον δ' Ἀνζιου.

— Διαβόλε! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς, φρονεῖς, λοιπόν, ὅτι τὰ πράγματα προῦχῶρησαν τόσον πολὺ;

— Ἐάν μὴ περισσότερον.

— Ταῦτα πάντα δὲν μοι ἐξηγοῦσι τί πράττεις, κηθήμενος ἐπὶ τῆς πέτρας.

— Ἐκτελῶ κατεπιείγουσαν ἐργασίαν, τέκνον μου.

— Ὅποιαν.

— Χαράττω τὰ ὄρια τῶν ἐπαρχιῶν, τὰς ὁποίας ὁ ἀδελφός σου θὰ ἐξεγείρει εἰς ἀνταρσίαν καθ' ἡμῶν, καὶ ὑπολογίζω πόσους ἀνδρας ἐκάστη δύναται νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν ἀνταρσίαν.

— Σχικῶ! Σχικῶ! ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς, μόνον δυοῖσιν αὖ πτηνὰ εὐρίσκονται τριγύρω μου;

— Ὁ νυκτικὸραξ ψάλλει καλῶς τὴν νύκτα, διότι ψάλλει εἰς τὴν ὥραν του, ἀπεκριθῆ ὁ Σχικῶ. Ὁ καιρὸς δ' εἶναι τόσον σκοτεινός, Ἑρρίκετε, ὥστε τῇ ἀληθείᾳ, δύναται τις νὰ ἐκλάβῃ τὴν ἡμέραν ὡς νύκτα καὶ ἐγὼ σοὶ ψάλλω ὅ,τι πρέπει ν' ἀκούσῃς. Ἰδέ!

— Τι;

— Ἰδὲ τὸν γεωγραφικόν μου χάρτην καὶ κρίνε. Ἰδοῦ, κατὰ πρῶτον, ἡ Ἀνδεγαυαία, τὴν ὁποίαν ἔταξα πρώτην, διότι ἐκεῖ κατέφυγεν ὁ ἀδελφός σου. Ἡ Ἀνδεγαυαία, καλῶς διευθυνομένη, ὡς θέλουσι διευθύνει καὶ ὀδηγήσει αὐτὴν ὁ ἀρχικυνηγός σου Μονσὼρ καὶ ὁ φίλος σου Βουσύ, μόνῃ ἡ Ἀνδεγαυαία δύναται νὰ προμηθεύσῃ εἰς ἡμᾶς, λέγων δ' ἡμᾶς, ἐννοῶ τὸν ἀδελφόν σου, δέκα χιλιάδας μαχητῶν.

— Νομίζεις;

— Εἶναι ὁ ἐλάχιστος ὄρος. Ἄς μεταβῶμεν εἰς Γουιέννην, ἥτις εἶναι παλαιὰ ἐστία ἀνταρσίας καὶ τῆς ὁποίας μύλις ἀπῆλθον οἱ Ἀγγλοὶ. Ἡ Γουιέννη, λοιπόν, θὰ κατευχαριστηθῆ νὰ ἐγερθῆ οὐχὶ κατὰ σοῦ, ἀλλὰ κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ δύναται νὰ δώσῃ ὀκτὼ χιλιάδας στρατιωτῶν. Εἶναι μὲν ὀλίγοι, ἀλλ' ἔσο ἡσυχος, ὅτι εἶναι ἐσκληραγωγημένοι καὶ δεδοκιμασμέ-

νοι. Ἐπειτα ἔχομεν τὴν Βεάρνην καὶ τὴν Ναβάρραν, αἵτινες δύναται νὰ δώσωσι δέκα ἕξ χιλιάδας ἀνδρῶν. Οὕτως ἔχομεν τριάκοντα τέσσαρας χιλιάδας ἀνδρῶν.

— Νομίζεις, λοιπόν, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ὅτι ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας θέλει συμμαχήσῃ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου;

— Διαβόλε!

— Λοιπόν, φρονεῖς, ὅτι ἀνemiχθῆ εἰς τὴν φυγὴν του;

Ὁ Σχικῶ προσήλωσε τὸ βλέμμα του ἐπὶ τοῦ Ἑρρίκου.

— Αὐτὴ ἡ ἰδέα, Ἑρρίκετε, δὲν εἶναι ἰδική σου, εἶπε.

— Διατί;

— Διότι εἶναι πολὺ δυνατὴ, τέκνον μου.

— Δὲν σημαίνει τίνος εἶναι· σ' ἐρωτῶ, ἀποκριθῆτι. Φρονεῖς, ὅτι ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας ἀνemiχθῆ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς φυγῆς τοῦ ἀδελφοῦ μου;

— Αἱ! εἶπεν ὁ Σχικῶ, ἤκουσα εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Σιδηρουργείων μίαν ἐπιφώνησιν, ἥτις σήμερον μοὶ φαίνεται σημαντικὴ, διότι εἶναι συνήθης εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Ἑρρίκου, τὴν ὁποίαν μόνον τώρα ἐνθυμοῦμαι.

— Ἦτο λοιπόν, εἰς τοὺς Παρισίους;

— Τὸ πιστεύω.

— Καὶ τί σε πείθει;

— Οἱ ὀφθαλμοὶ μου.

— Εἶδες τὸν Ἑρρίκον τῆς Ναβάρρας;

— Ναί.

— Καὶ δὲν μοι εἶπες, ὅτι ὁ ἐχθρὸς μου ἦλθε νὰ με ἀψηφήσῃ ἐντὸς αὐτῆς τῆς πρωτευούσης μου;

— Ἦ εἶναι τις εὐπατρίδης ἢ δὲν εἶναι, εἶπεν ὁ Σχικῶ.

— Δηλαδῆ;

— Ἐάν ἦναι εὐπατρίδης, δὲν εἶναι κατάσκοπος.

Ὁ Ἑρρίκος ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις.

— Ὡστε, εἶπεν, ἡ Ἀνδεγαυαία καὶ ἡ Βεάρνη! ὁ ἀδελφός μου Φραγκίσκος καὶ ὁ γαμβρὸς μου Ἑρρίκος!

— Χωρὶς νὰ συγκαταλέγωμεν τοὺς τρεῖς Γκιζη.

— Πῶς! φρονεῖς, ὅτι ἐπίσης αὐτοὶ θὰ συμμαχήσωσιν;

— Ἀφ' ἐνός τριάκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἀνδρες, εἶπεν ὁ Σχικῶ, προσέτι δὲ εἴκοσιν ἢ εἴκοσι πέντε χιλιάδες ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου Γκιζη, ὡς ἀρχηγῶ τοῦ στρατοῦ σου, ἀποτελοῦσι πεντήκοντα ἐνὲξ χιλιάδας ἀνδρῶν· ἄς ὀλιγοστεύσωμεν αὐτοὺς εἰς πεντήκοντα χιλιάδας, ἕνεκα τῶν ποδαλγιῶν, τῶν ρευματισμῶν, τῶν ἰσχυάδων καὶ τῶν λοιπῶν ἀσθενειῶν. Εἶναι, ὡς βλέπεις, τέκνον μου, ἀρκετὰ καλὸς ἀριθμὸς.

— Ἄλλ' ὁ Ἑρρίκος τῆς Ναβάρρας καὶ ὁ δουξ Γκιζης εἶναι ἐχθροί.

— Τὸ ὅποιον δὲν τοὺς ἐμποδίζει νὰ ἐνωθῶσι κατὰ σοῦ, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ καταστρέψωσιν ἀλλήλους, ἀφοῦ καταστρέψωσι σέ.

— Ἐχεις δίκαιον, Σχικῶ, ἡ μήτηρ μου ἔχει δίκαιον, ἀμφοτέρω ἔχετε δίκαιον. Δέον ν' ἀποφύγωμεν τὸ σκάνδαλον, ἐ-

